

ЗАКОН

О ОРГАНИЗАЦИЈИ И НАДЛЕЖНОСТИ ПРАВОСУДНИХ ОРГАНА У ПРОЦЕСУИРАЊУ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ИЗВРШЕНИХ НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВО И МЕТОХИЈА

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се организација и надлежност правосудних органа Републике Србије и образовање њихових посебних организационих јединица за кривично гоњење и суђење за кривична дела извршена на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија у циљу заштите основних људских права и слобода зајемчених Уставом Републике Србије и међународним документима.

Кривична дела на која се закон примењује

Члан 2.

Овај закон се примењује ради кривичног гоњења и суђења за сва кривична дела прописана Кривичним закоником која су извршена после 17. фебруара 2008. године на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.

Правосудни органи надлежни за поступање

Члан 3.

За поступање у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона надлежни су у првом степену:

- 1) Више јавно тужилаштво у Београду;
- 2) Виши суд у Београду.

За поступање у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона надлежни су у другом степену:

- 1) Апелационо јавно тужилаштво у Београду;
- 2) Апелациони суд у Београду.

Посебно јавно тужилаштво

Члан 4.

За кривично гоњење за кривична дела из члана 2. овог закона у Вишем јавном тужилаштву у Београду образује се Посебно одељење за кривично гоњење кривичних дела која су извршена на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: Посебно јавно тужилаштво).

Ако овим законом није друкчије одређено, на Посебно јавно тужилаштво примењују се одредбе закона којим се уређује јавно тужилаштво.

Организација Посебног јавног тужилаштва

Члан 5.

Радам Посебног јавног тужилаштва руководи посебни јавни тужилац (у даљем тексту: Посебни јавни тужилац).

Посебног јавног тужиоца поставља главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду из реда јавних тужилаца Вишег јавног тужилаштва у Београду или из реда јавних тужилаца привремено упућених у Више јавно тужилаштво у Београду у складу са Законом о јавном тужилаштву.

Посебни јавни тужилац има права и дужности као главни јавни тужилац у руковођењу Посебним одељењем.

Јавне тужиоце у Посебно јавно тужилаштво распоређује главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду из реда јавних тужилаца тог јавног тужилаштва.

У Посебно јавно тужилаштво могу бити распоређени и јавни тужиоци који су привремено упућени у Више јавно тужилаштво у Београду у складу са Законом о јавном тужилаштву.

Лица која обављају послове и задатке у Посебном јавном тужилаштву распоређује главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду из реда јавнотужилачког особља тог јавног тужилаштва.

Посебно одељење Вишег суда у Београду

Члан 6.

У Вишем суду у Београду образује се посебно одељење за суђење за кривична дела из члана 2. овог закона (у даљем тексту: Посебно одељење).

Судије у Посебно одељење распоређује председник Вишег суда у Београду из реда судија тог суда.

У Посебно одељење могу бити распоређене и судије које су привремено упућене у Виши суд у Београду у складу са Законом о судијама.

Лица која обављају послове и задатке у Посебном одељењу распоређује председник Вишег суда у Београду из реда судског особља тог суда.

Састав судских већа

Члан 7.

Изузетно од одредаба Законика о кривичном поступку, у кривичном поступку за кривична дела из члана 2. овог закона суд у првом степену суди у већу од троје судија, а у другом и трећем степену суд суди у већу од пет судија.

Плате

Члан 8.

Основна плата носиоца јавнотужилачке функције и судије распоређених у Посебном јавном тужилаштву и Посебном одељењу увећава се за 50% основне плате носиоца јавнотужилачке функције у вишем јавном тужилаштву и судије вишег суда.

Основна плата лица које обавља послове и задатке у Посебном јавном тужилаштву и Посебном одељењу увећава се за 50% основне плате на одговарајућим пословима и задацима у вишем јавном тужилаштву и вишем суду.

Основна плата носиоца јавнотужилачке функције и судије који поступају у другом степену у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона увећава се за 50% основне плате носиоца јавнотужилачке функције у апелационом јавном тужилаштву и судије апелационог суда.

Основна плата лица које обавља послове и задатке у Апелационом јавном тужилаштву у Београду и Апелационом суду у Београду у предметима за

кривична дела из члана 2. овог закона увећава се за 50% основне плате на одговарајућим пословима и задацима у апелационом јавном тужилаштву и апелационом суду.

Право на увећање основне плате из ст. 1 – 4. овог члана не може да оствари носилац јавнотужилачке функције и судија из ст. 1. и 3. овог члана, као ни лице из ст. 2. и 4. овог члана, које право на увећање основне плате остварује у складу са другим прописима.

Примена других прописа

Члан 9.

Ако овим законом није друкчије прописано на рад Посебног јавног тужилаштва, Посебног одељења, Апелационог јавног тужилаштва у Београду и Апелационог суда у Београду примењују се прописи који уређују рад јавних тужилаштва и судова.

Започети поступци

Члан 10.

Кривични поступци за кривична дела из члана 2. овог закона покренути пре ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама овог закона.

Јавна тужилаштва и судови који су надлежни за поступање у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона дужни су да у року од 30 дана доставе предмете јавним тужилаштвима и судовима који су надлежни за поступање у складу са овим законом.

Рок за распоређивање јавних тужилаца и судија

Члан 11.

Главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду поставља Посебног јавног тужиоца и распоређује јавне тужиоце на рад у Посебно јавно тужилаштво у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Председник Вишег суда у Београду распоређује судије на рад у Посебно одељење у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Главни јавни тужилац Апелационог јавног тужилаштва у Београду распоређује јавне тужиоце који поступају у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Председник Апелационог суда у Београду распоређује судије који поступају у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Завршна одредба

Члан 12.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о организацији и надлежности правосудних органа у процесуирању кривичних дела извршених на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија садржан је у члану 97. тачка 16) Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/06 и 16/22 – у даљем тексту: Устав), који прописује да Република Србија уређује и обезбеђује организацију, надлежност и рад републичких органа; члану 143. став 1. који одређује да се оснивање, укидање, врста, надлежност, подручја и седишта судова, састав суда и поступак пред судовима уређују законом и члану 155. став 4. који прописује да се оснивање, организација и надлежност јавног тужилаштва уређују законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Имајући у виду пораст кршења и ускраћивања људских права на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: АП Косово и Метохија) константним извршењем кривичних дела од стране представника Привремених институција самоуправе у Приштини, у циљу њихове боље заштите предлаже се доношење закона којим се уређују организација и надлежност правосудних органа Републике Србије и образовање њихових посебних организационих јединица за кривично гоњење и суђење за кривична дела извршена на територији АП Косово и Метохија.

Предложеним законом предвиђени су адекватни механизми за повезивање правосудних органа и концентracије стручног знања које би, у зависности од сваког конкретног предмета, јавном тужилаштву као надлежном органу чија је дужност гоњење учинилаца кривичних дела, пружало јаку потпору, не само за спровођење истраге, односно прикупљање доказног материјала за подизање оптужног акта, већ и даље током судског поступка, све до правоснажног окончања. Такође, предложеним законом се омогућава специјализација судова који суде у предметима за кривична дела извршена на територији АП Косово и Метохија и концентрација њихове надлежности како би суђења у овим кривичним поступцима била ефикаснија и како би добила на значају.

Предложени закон нормативно решава питања организационог карактера, неопходна за ефикасно кривично гоњење и суђење за кривична дела извршена на територији АП Косово и Метохија у циљу заштите основних људских права и слобода зајемчених Уставом Републике Србије и међународним документима. Дакле, закон представља основу за реализацију процесуирања кривичних дела извршених на територији АП Косово и Метохија, како у погледу рада судова и јавних тужилаштава, тако и погледу унапређене заштите људских права и слобода.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Закон садржи 12 чланова којима су уређени: предмет закона, кривична дела на која се закон примењује, правосудни органи надлежни за поступање, Посебно јавно тужилаштво, организација Посебног јавног тужилаштва, Посебно одељење Вишег суда у Београду, састав судских већа, плате, примена других прописа, започети поступци, рок за распоређивање јавних тужилаца и судија, као и ступање на снагу закона.

Чланом 1. Предлога закона уређују се организација и надлежност правосудних органа Републике Србије и образовање њихових посебних

организационих јединица за кривично гоњење и суђење за кривична дела извршена на територији АП Косово и Метохија у циљу заштите основних људских права и слобода зајемчених Уставом Републике Србије и међународним документима.

Чланом 2. Предлога закона предвиђено је да се овај закон примењује ради кривичног гоњења и суђења за сва кривична дела прописана Кривичним закоником која су извршена после 17. фебруара 2008. године на територији АП Косово и Метохија.

Чланом 3. Предлога закона предвиђено је да су стварно и месно надлежни за поступање у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона у првом степену Више јавно тужилаштво у Београду и Виши суд у Београду, а за поступање у овим предметима у другом степену Апелационо јавно тужилаштво у Београду и Апелациони суд у Београду.

Чланом 4. Предлога закона предвиђено је да се за кривично гоњење за кривична дела из члана 2. овог закона у Вишем јавном тужилаштву у Београду образује Посебно одељење за кривично гоњење кривичних дела која су извршена на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: Посебно јавно тужилаштво), као и да се ако овим законом није друкчије одређено, на Посебно јавно тужилаштво примењују одредбе закона којим се уређује јавно тужилаштво.

Чланом 5. Предлога закона предвиђено је да радом Посебног јавног тужилаштва руководи Посебни јавни тужилац, кога поставља главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду из реда јавних тужилаца Вишег јавног тужилаштва у Београду или из реда јавних тужилаца привремено упућених у Више јавно тужилаштво у Београду. Посебни јавни тужилац има права и дужности као главни јавни тужилац у руковођењу Посебним одељењем, а јавне тужиоце у Посебно јавно тужилаштво распоређује главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду из реда јавних тужилаца тог јавног тужилаштва или из реда јавних тужилаца који су привремено упућени у Више јавно тужилаштво у Београду у складу са Законом о јавном тужилаштву. Лица која обављају послове и задатке у Посебном јавном тужилаштву распоређује главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду из реда јавнотужилачког особља тог јавног тужилаштва.

Чланом 6. Предлога закона предвиђено је да се у Вишем суду у Београду образује се посебно одељење за суђење за кривична дела из члана 2. овог закона (Посебно одељење). Судије у Посебно одељење распоређује председник Вишег суда у Београду из реда судија тог суда, а могу бити распоређене и судије које су привремено упућене у Виши суд у Београду у складу са Законом о судијама. Лица која обављају послове и задатке у Посебном одељењу распоређује председник Вишег суда у Београду из реда судског особља тог суда.

Чланом 7. Предлога закона предвиђен је изузетак у погледу састава суда у односу на одредбе Законика о кривичном поступку. Предложено је да састав суда буде исти као и у кривичним поступцима у предметима у којима поступају јавна тужилаштва посебне надлежности. То значи да је у првом степену судско веће састављено од троје судија, а у другом и трећем степену веће је састављено од пет судија. Овакво решење је целисходније имајући у виду да се предлаже оснивање посебних одељења јавног тужилаштва и суда, као и чињеницу да је њихова надлежност да поступају у кривичним поступцима за сва кривична дела извршена на територији АП Косово и Метохија, па је стога неопходно да и судска већа буду састављена на исти начин без обзира на тежину кривичног дела за које се води кривични поступак.

Чланом 8. Предлога закона предвиђено је да се основна плата носиоца јавнотужилачке функције и судије распоређених у Посебном јавном тужилаштву и Посебном одељењу увећава за 50% основне плате носиоца јавнотужилачке

функције у вишем јавном тужилаштву и судије вишег суда. Основна плата лица које обавља послове и задатке у Посебном јавном тужилаштву и Посебном одељењу увећава се за 50% основне плате на одговарајућим пословима и задацима у вишем јавном тужилаштву и вишем суду. Основна плата носиоца јавнотужилачке функције и судије који поступају у другом степену у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона увећава се за 50% основне плате носиоца јавнотужилачке функције у апелационом јавном тужилаштву и судије апелационог суда. Основна плата лица које обавља послове и задатке у Апелационом јавном тужилаштву у Београду и Апелационом суду у Београду у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона увећава се за 50% основне плате на одговарајућим пословима и задацима у апелационом јавном тужилаштву и апелационом суду. Предвиђено је да право на увећање основне плате из ст. 1 – 4. овог члана не може да оствари носилац јавнотужилачке функције и судија из ст. 1. и 3. овог члана, као ни лице из ст. 2. и 4. овог члана, које право на увећање основне плате остварује у складу са другим прописима.

Чланом 9. Предлога закона предвиђено је да се ако овим законом није друкчије прописано на рад Посебног јавног тужилаштва, Посебног одељења, Апелационог јавног тужилаштва у Београду и Апелационог суда у Београду примењују прописи који уређују рад јавних тужилаштва и судова.

Чланом 10. Предлога закона предвиђено је да ће кривични поступци за кривична дела из члана 2. овог закона, покренути пре ступања на снагу овог закона, бити окончани у складу са одредбама овог закона. Јавна тужилаштва и судови који су надлежни за поступање у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона дужни су да у року од 30 дана доставе предмете јавним тужилаштвима и судовима који су надлежни за поступање у складу са овим законом.

Чланом 11. Предлога закона предвиђено је да главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду поставља Посебно јавно тужиоца и распоређује јавне тужиоце на рад у Посебно јавно тужилаштво у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона, као и да председник Вишег суда у Београду распоређује судије на рад у Посебно одељење у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона. Главни јавни тужилац Апелационог јавног тужилаштва у Београду распоређује јавне тужиоце који поступају у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона. Председник Апелационог суда у Београду распоређује судије који поступају у предметима за кривична дела из члана 2. овог закона у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 12. Предлога закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у 2024. години биће обезбеђена финансијска средства у Буџету Републике Србије за 2024. годину, а у наредне две фискалне године у оквиру лимита који утврђује Министарство финансија у оквиру буџетских раздела за Министарство правде, Високи савет тужилаштва и Високи савет судства.

Примена овог закона неће захтевати избор нових судија и носилаца јавнотужилачке функције, нити додатно запошљавање у судовима и јавним тужилаштвима.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о организацији и надлежности правосудних органа у процесуирању кривичних дела извршених на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.

Draft law on the organization and jurisdiction of judicial authorities in the prosecution of criminal offenses committed on the territory of the Autonomous Province of Kosovo and Metohija.

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

- Наслов VII – Правосуђе, слобода и безбедност, у оквиру којег је члан 80. – Јачање институција и владавина права.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

- Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

- Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У поступку припреме Предлога закона о организацији и надлежности правосудних органа у процесуирању кривичних дела извршених на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија није остварена сарадња са Европском комисијом с обзиром да за израду предметног акта није било неопходно остварити овај конкретни облик сарадње.